

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

מסורת הש"ס

(ה) [מוסף פ"ו ה"ב],
(ב) [לפנינו אחת חסמים
וקטן], (ג) [רש"ל מ"],
(ד) [זכרות לה: (ה) [פסחים
קב.], (ו) [זכרות מד.], (ז) [סוף
מסכת זכרות וסוף מסכת
הוריות], (ח) [דף מד.].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה צההוא
מרווח וכו' הוא טמא. נ"ב
ע"ל פרק הדר דף סח
ע"א:

גליון הש"ס

גמ' לפי שאין מערבין
בהקדשות. כעין זה שכתב
ד' כא ע"א וס"ג:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
[א] גמ' ואב"י התם היכי
ליעבד הדומי נהדמיה. ג"כ
פי' בתמיה וכי נטויליה כולי
האי לחתכו לחתיכות ועי'
ריטב"א:

מוסף רש"י

באומר כל הון עלי. הא
דקמני מותר במים ובמלה
ואסור בשאר אוכלין
ומשקין, לאו באומר קונם
מוון עלי, דאין מוון אלא
מה מיני דגן, חטין
ושעורין וכוסמין ושכולת
שועל ושיפון, אלא באומר
כל הון עלי קונם, וכל מיני
נהי דלא אקירו מוון מיהו
מזון זיני, בר ממים ומלה
(ברכות לה).

רבינו חנואל

ועלתה לרב יוסף בקשר
ממה דנתי ר' שמוען
כל אלעזר אומר מערבין
לחולה ולזקן כדי מוטנו
דעובדתי ר' חנינאי סעודה
בינותי של כל אדם.
אזני א"ר שמעון בן
אנטי הכי. שאם הוא
משתנה מרוב בני אדם
מקמירין אותו במידה
של בנינו, והתנאי בר
שמעון בן אלעזר אומר
עוד מלך שבשם שמת
פתחו כמלאו. כלומר
אם יש כמלאו וחושב
לחוציא ממנו מטהר
לשאר פיתוי הכות, אלא
לא כל הפתחים נטבין,
ודוחקן דחייב ענין
משום דלא איפשר, הכי
יניבדי ניתתא איברין
איברא(איברא) וניפקיה.
(איבעיא להן מ' פליגי
עליה וא' לא.
רבה בר' חנה א"ר יוחנן
עוד מלך שבשם פתחו
בארבעה חזן.
עליה. ודחי אביי התם
כטוב נדיאבי משום קטנים
נאנא, ואיכלת דח' דריוח
ד' טעמין, ודאי כ' מרזח
ופתח פתחא לאפוקיה
מכח האזני רבא מרופס
א[מורחן]. משום דרב
מקרבין בכשרי דב
ובבעי' חיים וכמה אמר
ר' נתנן סבין (אמר)
תתמי. ומפורש טעמ' דריוח
בר' יוסף מי, ורבה
עוקר הרים. ושלמי חזן
מערבין ומשתתפין חזן

ה"א אכל בגדי עשירים לעניים לא. כלומר לעניים לא בעיניו בגדי עשירים אלא כיון לדלדלו חזו אזלי במרייהו. הכא נמי א"ע דלפסאמי לאלו ליפתן הוא כיון דלדידן הוי ליפתן נסיגי בשיעור זוטא: הכא לאחומרא. דכיון דזו לא מקבלי שומאה: והכא לאחומרא. דע"ד דהוי ליפתן לבעי שיעורא דרע:

והסניא. גבי עירוב דכין דחזו
לזון ולחולה אף על גב דלכל אדם
לא הו מוזן שמי סעודות מערבין
מיהא למאן דחזו וגבי רעבתן דלכיל
ספי סגי במצינויות. אלמא לקולא
אליין: פסחו כמלווא. להזיל על
שאר פתחים ואי ליכא פתח דחזי
ליה כל חור מלא אגרוף שבתלים
טמאין: הדומי ניהדמיה. יתחווהו
לאיברין: פליגי רבנן. במת צבית:
פתחים קטנים. פחותין מד':
בהוא מרות. הלכך מצינ על כולן
אבל כולן שזין דד' או צ' אמות כולן
טמאין דלא שזי בהי מרות ומפיק
ואפילו נפתח אחד מהן וואחרים
סגורין או חישב עליו להזיאו באחד
מהן דתנן בגמרא במסכת ביצה (דף
א:) הוא טמא (ב) וכולן טהורים ה"מ
היכא דהאי חזי ליה ואפילו כולהו
חזי ליה אבל היכא דליכא חד דחזי
לחיה ובהי מרות וכולן שזין לא
ידעינן צדי מרות: סיני. שזין רב
יוסף לפי שהיה צדי במצינויות
וצבירימות: ולאו אוסדיניות חדא וימנא.

בצילד מזכרין (ברכות לו.): **כאומר** ל
הון עלי. מתי' דאסר ליה בכל מילי
לאו דאמר יאסר עלי מזון דודאי לא
מיקרי מזון אלא ה' מינין דהון מין
דגן דזייני וסעדי ליבא אלא כגון
דאמר יאסר עלי כל הון דמשמע כל
דבר המצוי לכל מילי זייני חוץ
ממים ומלח אבל משמע על סעדי
וולא מיקרו מזון: **גיטוס**. ארץ ים
כינרת ופירותיה מתוקין: **דלא טעים**
ני ויוגא. לא אכלתי לשובע ועדיין
אני רעב: **ויוגא ס"ד** לא גרסינן
הכל אלא במס' ברכות) והכל גרסינן
אימא מזוגא: מערבין לו בזה. דלא
נדר אלא מאכילה ואי משום דלא
חזיא ליה הא חזיא לאכרייני מידי
דהוה אגורי ציין: **ככר וו**. עלי.
משמע כל דבר הנאפה קאסר עליה:
מאי לאו דאמר עלי. ושמע מינה דלא
אסר איניש אדעתיה אלא דרך עיקר
הנאפה וכי נדר אדעתא דלכילה
נדר: לא דאמר הרי וו. שצוה
שלא אוכל ככר וו: **הקדש**. ודאי אסר
בכל הנאות ואינו ראוי לשום אדם:
הדידי. בככר של חולין: **אלא מאי**
כל הידא דאמר עלי מערבין. דלא
משמע אלא אכילה: **קשיא רישא**.
דקמתי אימתי בזמן שאמר שצוה
שלא אטעמנה דמשמע הא אמר עלי
לא. ומשני הא לא קשיא דחסורי
מיהסרסר כו' עד נעשה כאומר כו'
דלא מסיק אדעתיה לאסור עליו אלא
דרך הנאפה דזייני אכילה: **אדם**
אומר עצמו באוכל. שצוה הנדר
למעשה שהוא עושה עצמו דייני
שלא אוכל: **מערבין לו בזה**.

דהא הגאה דממילא היא ולא
מכבר וז דהשתא לא תלה האיסור
לו צה דאמר לקמן (דף נא.) אין מערצין
הא חזיא לאחרים דומיא דנזיר ציין כח

אבל בגדי עשירים לעניים לא וכו' תימא
הכא לחומרא והכא לחומרא והתניא ^א רבי
שמעון בן אלעזר אומר * מערבין לחולה
ולזקן כדי מזונו ולרעבתן בסעודה בינונית
של כל אדם קשיא ומי אמר ר"ש בן אלעזר
הכי והתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר עוג
מלך הבשן פיתחו כמלואו ^א ואב"י התם היכי
ליעביד הדומי נהדמיה [ונפקיה] איבעיא
להו פליגי רבנן עליה דרבי שמעון בן
אלעזר או לא ת"ש דאמר רבה בר בר חנה
אמר רבי יוחנן עוג מלך הבשן * פיתחו
בארבעה התם דאיכא פתחים קטנים טובא
ואיכא חד דהוי ארבעה דודאי כי קא מרוח
בההוא קא מרוח אמר רב חייה בר רב אשי
אמר רב מערבין בבשר חי אמר רב שימי
בר חייה מערבין בביצים חיות וכמה אמר
רב נחמן בר יצחק ^א (אחת) סיני אמר ^ב שתיים:
י' הנודר מן המזון מותר במים כו': ^א מלח
ומים הוא דלא איקרי מזון הא כל מילי
איקרי מזון לימא תיהוי תיובתא דרב
ושמואל דרב ושמואל דאמרי תרווייהו אין
מברכין בורא מיני מזונות אלא על חמשת
המינין בלבד ^א ולא אותביניה חדא זימנא
לימא תיהוי תיובתיהו נמי מהא אמר רב
הונא * באומר כל הון עלי מים ומלח הוא
דלא זייני הא כל מילי זייני ^א והאמר רבה
בר בר חנה כי הוה אוזילנא בתריה דרבי
יוחנן למיכל פירי דגינסור כי הוינן רבי
מאה הוה מנקטינן לכל חד וחד עשרה
עשרה כי הוינן בי עשרה הוה מנקטינן
לכל חד וחד מאה מאה וכל מאה מנייהו
(לא) הוי מחזיק להו צנא בת תלתא סאוי
והוה אכיל להו לכולהון ואמר שבועתא
דלא טעים לי זיונא אימא מזונא אמר רב
הונא אמר רב שבועה שלא אוכל ככר

זו מערבין לו בה ככר זו עלי אין מערבין
 מערבין לו בה מאי לאו דאמר עלי לא דא
 סיפא אימתי בזמן שאמר שבועה שלא אמ
 נמי דאין מערבין לו בה א"ה ארתני ככר זו
 שאין מערבין בהקדשות ליפלוז וליתני בדי
 זו אבל אמר עלי אין מערבין לו בה אמר ל
 דאמר עלי מערבין קשיא רישא חסורי מיחס
 מערבין לו בה ואפילו אמר עלי נעשה באוס
 מקום קשיא לרב הונא הוא דאמר כרב
 אומר שבועה שלא אוכל ככר זו מערב
 מערבין לו בה ומי אמר רבי אליעזר הכי
 עצמו באוכל מערבין לו בה אוכל הנא
 בה רבי אליעזר אומר י ככר זו עלי
 הקדש אין מערבין לו בה לפי שאין
 תנאי ואליבא דרבי אליעזר: מערבין לנזיר
 דתנאי ב"ש אומרים אין מערבין לנזיר בין
 מערבין לנזיר בין ולישראל בתרומה אמרו

זו עבד: אוכל הנאמר על האדם. כגון ככר זו מעשה שבגופו אלא אפילו הנאה דממילא אין מעשה אלא לדבר מצוה ומצות לאו ליהנות ניתנו הלכך משום הנאה זו הקדש לא חזיא לא לדידיה ולא לאחריי ואנן סעודה ה

לִימָא תהוי תיובתא. ואס תאמר והא מאן דפליג ארב ושמואל
לא פליג אלא באורז דוחזן וא"כ תקשה לכולהו ועוד מיקשי
ליה מתניתין דכלדז מצרכין (ברכות דף מ:) דיש כמה דברים דמצרכין
עליה שהכל או צפ"ה וי"ל דלדוקא לרב ושמואל פריך דלא חשיבי
אורז דוחזן אף על גב דקצעי נמי
סעודתא עלייהו א"כ סצירא להו דכל
מילי לא מיקרו מזון אלא ה' מיני
בלדא אכל מאן דפליג דפריז עלייהו סב
ספיר דכל מילי אציקרו מזון אף דלא
תקנו צורא מיני מזונות אלא ה'
דקצעי סעודתא עלייהו ואאורז דוחזן
קצעי נמי: **בכר** זו ע"י א"ן
מערבין לו בה. מימיה לר"י אמאי
נקט צהאי צצועה וצהאי נדר צצועה
גופה או צנדר גופיה הוה מצ"ל לפלוגי
דהיכא דאסר עליה צצכילה מערבין
לו צה צהאסר א"ן מערבין לו צה
ועוד דאמר לקמן (דף ק"ג.)

לכ"ע אין מערצין אלץ לדבר מנחה ומנחות לאו ליהנות ניתנו משמע דליכא מנח דפליג והא רבי אליעזר דבסמוך דאמר ככר זו עלי דאין מערצין לו זה משום דאסור בהנאה אם כן סבר דמערצין לו לדבר הכרות או מנחות ליהנות ניתנו וגרסה כרש"ש: דמפרש דאין מערצין לו זה אפי' אמר קונם אכילת ככר זו עלי משום דקונם הוא כעין הקדש ואמאי לאחלוףי בהקדש אצל אמר שבועה אפילו אמר שבועה שלא אהנה מככר זו כיון דלא מיתחלף בהקדש מערצין לו זה דאין מערצין אלץ לדבר מנחה ומנחות לאו ליהנות ניתנו ונקט שבועה שלא אכל דלאפי' הכי בקונם ז' מערצין לו זה וקשה לפירושו דכי פריך בסמוך לרב הונא ליפלוג וליתני דדידיה לישי דהכי קאמר אצל אמר עלי נעשה כאומר ככר זו הקדש ואין מערצין לו זה ולפי' הקונטרס ניחא דאין לו תלות בהקדשות דאסורי לדידיה ולאחריני דמשל דלא מצי לשנוי הכי משום דמסכים זה לפי שנוי מערצין בהקדשות משמע דווקא בהקדשות אצל בקונמות מערצין:

וְזוֹ עָלֵי אֵין מַעֲרֵבִין לוֹ בַּהּ מִיְּתִיבֵי הַנּוֹדֵר מִן הַכֶּכֶר
 וְזוֹ דֹאמֵר עָלֵי לֹא דֹאמֵר זֶה הָכִי נִמְי מִסְתַּבְּרָא דְקִתְנִי
 מִדְּמַר שְׁבוּעָה שְׁלֹא אִמְעֻמְנָה אֲבָל אִמֵּר עָלֵי מֵאִי הָכִי
 הִיא אִ"ה אֲדִתְנִי כֶּכֶר זֶה הַקִּדֵּשׁ אֵין מַעֲרֵבִין לוֹ בַּהּ * לְפִי
 תִּלְפֻּלּוּג וּלִיתְנִי בִּדְרִידָה בְּמָה דְּכָרִים אֲמוּרִים דֹּאמֵר
 מַעֲרֵבִין לוֹ בַּהּ אִמֵּר לֶךְ רַב הוּנָא אֵלֹא מֵאִי כָּל הֵיכָא
 יָא רִישָׁא חֲסוּרִי מִיִּחְסָרָא וְהָכִי קִתְנִי הַנּוֹדֵר מִן הַכֶּכֶר
 אִמֵּר עָלֵי נַעֲשֶׂה כְּאוֹמֵר שְׁבוּעָה שְׁלֹא אִמְעֻמְנָה מְכַל
 יָא הוּא דֹּאמֵר כְּרַבִּי אֲלִיעֶזֶר דִּתְנִיא רַבִּי אֲלִיעֶזֶר
 אוֹכֵל כֶּכֶר זֶה מַעֲרֵבִין לוֹ בַּהּ כֶּכֶר זֶה עָלֵי אֵין
 מִדְּמַר רַבִּי אֲלִיעֶזֶר הָכִי וְהִתְנִיא זֶה הַכֶּלֶל אֲדָם אוֹסֵר
 לוֹ בַּהּ אוֹכֵל הַנֶּאֱסָר לוֹ לְאֲדָם אֵין מַעֲרֵבִין לוֹ
 וְיֹמֵר ' כֶּכֶר זֶה עָלֵי מַעֲרֵבִין לוֹ בַּהּ כֶּכֶר זֶה
 לוֹ בַּהּ לְפִי שְׁאֵין מַעֲרֵבִין לוֹ בַּהֲקִדְשוֹת תְּרִי
 אֲלִיעֶזֶר: מַעֲרֵבִין לְנִזְוֵי בֵּין כּו': מִתְנִי דְלֹא כִבִּ"ש
 אֵין מַעֲרֵבִין לְנִזְוֵי בֵּין וְלִישְׂרָאֵל בְּתַרְוֹמָה בִּ"ה אוֹמְרִים
 שְׂרָאֵל בְּתַרְוֹמָה אֲמָרוּ לֵהֲן בִּ"ה לְכִ"ש י אֲתָם מוֹדִים
 שְׂמַעֲרֵבִין

האדם. כגון ככר זו תיאסר עלי או שצועה שלא אהנה הנאה דממילא אין מערבין לו זה. ל"א ככר זו עלי מערבין גנות ניתנו הלכך משום הנאה לא איכפת לי ואי משום דלא חזיא ליה ולא לאחריי ואנן סעודה הראויה בעינן כדלקמן [ע"ב] זה עיקר:

א [ש"ע א"ח ס"י מט
סעף ז:]
מז ב מ"י פ"ז מהל'
טומאת מהל' א:
מז ב מ"י פ"ח מהל'
עירובין הל' יא סמג
עשין א טו"ש"ע א"ח ס"י
שפו סעף ז:
מז ב ר"ז טו"ש"ע י"ד ס"י
ר"ח סעף ט:
מז ב ר"ז מ"י פ"א מהל'
עירובין הל' יד
טו"ש"ע א"ח ס"י שפו סעף
ז:

רבי ניסים גאון

עוג מלך הבשן פתחו בד'.
עיקרו באהלות בפרק ג',
בית מן המת פתחן
[בטפת], והמת פתחו בד'
טפחים. אמר רב נחמן בר
יצחק סיני אמר ב'. היינו
רב יוסף. וברורא דמילתא
בסוף מסכת ברכות ובסוף
מסכת דהוריות, רב יוסף
סיני, ורבה עוקר הרים.

רבינו חננאל (המשך)

[illegible]